

Poština
pavšalirana.

Uredništvo
in
upravništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

Štev. 9.

V Ljubljani, 4. marca 1922.

AVTONOMISTA

*Trgovaška licejska knjižnica
Krajskega muzeja
Ljubljana*

a na-
7 50 D
350 „
zne
e ra-

cunijo po 75 p.

Inserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 25 p.

Izhaja vsako soboto

Konferenca v Genovi in — Slovenci.

„Hrvaški blok“ je na svoji seji 25. pr. m. sklenil poslati vsem vladam posebno spomenico glede zastopstva hrvaškega naroda na svetovni konferenci v Genovi, ki se pripravlja. To spomenico je dobila tudi vlada v Belgradu, „da jo vzame na znanje“.

Nameravana konferenca v Genovi je važna. To je najbrže zadnji obupni poizkus obnoviti Evropo in ves po zadnji vojni težko prizadeti rod! Konferenca se bo glasom poročil udeležila tudi sovjetska Rusija! Ni izključeno, da se iz te konference kdaj pozneje razvije evropski parlament kot zastopnik vseh teženj in stremeljenj tega dela sveta.

Zato polagajo Hrvati važnost, da bodo na tej konferenci zastopani po svoji svobodni odločitvi, ne pa po kakšnih dijet željih parasitih glasovite belgrajske „porodice“.

Ta hrvaška spomenica je važna tudi glede tega, ker se iz nje razvidi stališče hrvaškega bloka z ozirom na SHS državo in skupnega bivanja naroda srbskega, naroda hrvaškega in naroda slovenskega v tej državi, ki ima danes mednarodno priznane in utrjene meje.

Spomenica Hrvatov pravi:

„Izgleda, da je tudi belgrajska vlada pozvana na konferenco v Genovi. Mislimo moramo, da je to vabilo iz mednarodnih ozirov zgolj formalno predano tej vladi, ki je faktična predstaviteljica današnjega režima v Belgradu za vse dežele, ki leže v mednarodno priznanih mejah Srbov, Hrvatov in Slovencev, da pa je stvarni značaj tega vabila v tem, da pridejo kot delegati pravi predstavniki nepotvorjene volje tako hrvaškega naroda, kakor srbskega naroda in slovenskega naroda, ker samo takšni pravi delegati bodo imeli ono moralno moč in sposobnost, s katero se izvršujejo mednarodne obveze, zato da se pošteno izvrše in ne samo zato, da se ob prvi priliki izigrajo.“

Nadalje pravi spomenica:

„Pred očmi imamo dejstvo, da imajo vse dežele in vsi narodi v današ-

njih mejah SHS poleg svojih posebnih interesov tudi takšne, ki so skupne vsem — izvirajoče zlasti iz njihovih odnošajev napram inozemstvu! — in katere morejo le ti najuspešnejše prednašati in braniti v skupnem mednarodnem nastopu.“

Končno beremo v spomenici tudi tele pomembne stavke:

„V imenu solidarnosti interesov hrvaškega naroda z interesi naroda srbskega in naroda slovenskega, ki se nikakor ne dajo oddeliti od velikih interesov Evrope in človeštva, mi kot edino izvoljeno hrvaško zastopstvo naroda izjavljamo, da smo pripravljeni sodelovati s predstavitelji srbskega in slovenskega naroda pri vprašanjih, ki pridejo na razgovor mednarodne konference v Genovi.“

Iz teh besedi zveni pomirjevalnost za sporazum med tremi narodi: srbskim, hrvaškim in slovenskim! Ne vemo, če bodo predstavitelji srbskega naroda že sedaj poprieli ponudeno roko svojega brata. Ne vemo tudi, če se bodo poklicani predstavitelji slovenskega naroda odzvali pozivu, da bodi na genovski konferenci zastopan po svojih lastnih zastopnikih tudi — narod slovenski?!

Naj naši slovenski izvoljeni poslanci sedaj povedo, ali smatrajo Slovence še vedno za narod, ali pa ga smatrajo za „pleme“, ki govori nek barbarški „dialekt“! Na konferenci v Genovi bo zastopana večina narodov sveta, posebno pa vsa Evropa. Kdo bo nas Slovence, tam zastopal? Ali bodo tudi v Genovi govorili le „bratje“, in ne mi sami, kakor se je to zgodilo — že v Rapallu?

Na spomenico hrvaškega bloka, pod katero so podpisali vseh 63 hrvaških izvoljenih poslancev, morajo odgovoriti prej ali slej Srbi. Na njo pa mora odgovoriti tudi slovenski narod in sicer takoj, ne da bi čakal na odgovor Srbov!

To je naše mnenje. Kakšno mnenje imajo pa danes poklicani, pokaže že bližnja bodočnost!

socialni demokratije! Večina našega slovenskega ljudstva pa se je že poprej pri raznih prilikah izrekla proti razdelitvi. Razdeljeni bomo še prej postali plen tuje gospodstvaželnosti kot pa zedinjeni. Sedaj se je končno pokazalo, kdo je proti našemu ljudstvu, kdo je njegov pravi sovražnik. Tu vsi zofizmi nič ne zaležejo. Beseda je bila izpregovorjena odkrito in javno! Zmagalo je staro imperijalistično in kapitalistično načelo: Deli in vladaj! Delili so nas, da nas bodo mogli lažje obvladati! Za to koruptno načelo so glasovali demokratije, slov. samostojni kmetje in socialni demokratije! Sramota! V znamenju izdajstva nad lastnim narodom se javljajo takozvane „napredne“ stranke na Slovenskem! „Naprednost“ se je izkazala v tem primeru kot plašč grdega in gnjusnega in nemoralnega izdajstva nad lastnim narodom slovenskim!

To izdajstvo so zakrivali tudi ljudje, ki so še med vojno po Ameriki pridigali

federalistično Jugoslavijo Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov. Vsi njih širokoustni govori in programi so bili vrženi v blato in od njih samih potepantih! To je sramota! In če je kdo socialist tudi po prepričanju, ne samo na jeziku, bo vedel, kaj mu je sedaj storiti. Slovenski narod je bil prodan za skledo demokratske leče! Tolaži nas samo to, da te „razdelitve“ ne bodo mogli Pašičevci tudi izvesti. Če pa imajo te „napredne“ stranke toliko denarja, da bodo ustanovili v Sloveniji dve „oblasti“, potem mora odločno izpregovoriti tudi vse naše ljudstvo, ki plačuje silno velike davke! Naj najprej vsaj za silo plačajo delavca in uradnika in znižajo davke. Razdelitev Slovenije na dve „oblasti“ pomenja nič manj in nič več kot pomnožitev sedanjih, že itak neznosnih davkov! Plačujte, ljudje, da Vas bodo demokrati, slov. samostojni kmetje in soc. demokratije še nadejše mogli deliti in — vladati!

Kaj pravi Radič?

Urednik ljubljanskega dnevnika „Jugoslavija“ je nedavno obiskal v Zagrebu voditelja hrvaških kmetov Radiča. Iz razgovora, ki ga je imel urednik z Radičem, posnemamo le glavne in bistvene točke.

Najprej je treditnik vprašal Radiča, kaj misli o narodnem edinstvu.

Na to vprašanje je Radič odgovoril:

„Narodno edinstvo je fraza. Pri nas se ustvari kvečjemu lahko vez, sporazum med tremi narodi Hrvatov, Srbov in Slovencev, ki žive na jugoslovenskem teritoriju. O državi SHS pa med nami sploh ni govora, ker edina država, ki resnično obstoja je Hrvatska republika. Samo to je živ stvor, ki je izšel iz naroda samega, vse drugo se pri nas stvarja z nasiljem, ki pa ne bo uspelo. Danes obstojajo pri nas od države SHS, ki je le fiktivna, samo mednarodno določene meje in pa močni skupni interesi vseh narodov, ki žive v okvirju teh mej. In samo vsled teh interesov sem pripravljen ostati s hrvatsko republiko v mejah sedanjega teritorija fiktivne SHS države, dasi ne zanikam, da bi se mogel nasloniti tudi drugam, če bi pričakoval od tega večjih koristi za hrvatski narod.“

Glede mržnje Hrvatov do Srbov, o kateri se toliko govori, je rekel Radič:

„Med našim narodom ne obstoja nikakva mržnja do Srbov, temveč le pre-

ziranje in pomilovanje. Naš narod ne mrzi srbskega naroda, temveč prezira njegovo batinanje, njegovo puško in njegovo šajkačo, in pomiluje srbski narod, ker se pusti izkoriščati v domače in tuje imeprijalistične svrhe. Srbski narod se ni iz vojne ničesar naučil, Slovenci malo in Hrvati zelo mnogo. Pri nas, kadar se stari stepo, morajo otroci preč, in isto mora veljati tudi za oboje med narodi. Če prileti steklenica odraščlemu človeku v glavo, ga lažje ali težje rani, otroka ubije. In v vojni izgube veliki narodi sicer mnogo, za majhne lahko to pomeni katastrofo, kot se je to n. pr. zgodilo v zadnji vojni ravno s Srbijo, Belgijo, Rumunsko itd. To vse velja seveda le za napadalne vojne in ne za obrambo domače zemlje. Mi smo vsled tega proti vsaki stalni vojni in ekstremi antimilitaristi. Uspeh naše propagande je ta, da imamo na Hrvatskem že sedaj mnogo občin, iz katerih se ni niti eden odzval pozivu v vojaško službo. Pripomniti moram seveda, da ta odpor ni organiziran, temveč da je samonikel. Ban Demetrovič me je prosil, da naj v svojem „Slobodnem Domu“ pozovem svoje pristaše, da naj se odzovejo vpoklicu k vojakom. Moral sem se smejeti njegovi naivnosti! Jaz, največji pacifist, naj pozivljam naše ljudi na pokorščino proti militarističnim oblastim! Ne bom jim branil, če hočejo iti, in priporočil sem jim, naj se nasilju ne upirajo

Slovenija razdeljena na dve „oblasti“ — na popirju.

V zakonodajnem takozvanem odboru v Belgradu se je večina zastopnikov izrekla tudi za to, da se Slovenija, po dolgem času kolikor toliko zedinjena,

zopet razdeli in sicer na dve „oblasti“, na Kranjsko in Štajersko. Od slovenskih strank so glasovali za predlog Pašičeve vlade: demokratije, samostojni kmetje in

LISTEK.

„Neodvisnost“ sodnikov v Albaniji.

(Popis nekega dogodka iz sedanje dobe, ko je albanska „država“ že mednarodno priznana.)

Onstran nove jugoslovanske meje je še nedavno živel nek človek, po rodu Slovenec, ki pa je bojda grd in nizek značaj. Svoje rojake je tožil in denunciral novim tujim oblastim ter je marsikoga spravil v nesrečo in v škodo. Ko je ta človek začutil, da je njegova vest že izredno obložena z grehotami, je napravil tako, kakor je to napravilo že mnogo „jugoslovanskih patriotov“, ki so svoje dni kot poturice prišle na „dober“ glas, pod slavno vlado „demokratov“ in „samostojnih kmetov“ pa v visoke „položaje“ pri jugoslovanski državnih koritcih, kakor hitro so se vrnili med svoje rojake ter se tu znova — prodale. Tudi on je namreč, boječ se posledic svojih grdobij, pobegnil preko meje, na posvečena jugoslovanska tla. Toda imel je smolo. Namesto, da bi ga naše oblasti po že dobro znanih primerih sprejele z

odprtimi rokami, so ga — zaprle! Zdelo se jim je namreč, da ima tudi tostran meje nekaj na vesti. Sodnik, pred katero je stopil, pa ni mogel dognati ničesar takšnega, da bi ga po določilih pri nas v veljavi „postoječega“ kazenskega zakona mogel pripreti. Ta sodnik se je namreč strogo držal paragrafov, kakor se jih je bil naučil v dolgi dobi svojega sodnikovanja. Kar je bil v tej zadevi zbral in popisal je poslal državnemu pravdniku, da isti na podlagi zbranega materiala osumljenega pribežnika obtoži ali pa izpusti. Osumljenec vsled tega še ni izgubil poguma, saj je bil prepričan, da se mu najbrže ne bo dalo dosti dokazati. Bog vé koliko dobrega bi še lahko zavžal v tej naši novi državi, kakšne radosti bi lahko še doživel pri nas! Celo vrata ministrstva „pravde“ ali „policije“ so bila odprta zanj ravnotako kot za vsakega drugega. Toda usoda ga je sovražila, morda je bilo njegovih grehov že preveč in zato se je zgodilo nekaj nepričakovane.

Po noči, ko je bila tema, so prišli trije neznanjci v sodno poslopje, zbudili čuvarja zaporov in izsilili od njega, da jim je izročil pribežnika, ki je tedaj že mirno spal v svoji ne baš luksu-

riozno opremljeni celici. Trije neznanjci so odšli z njim v temno noč...

Čuvar je naslednje jutro javil strogemu sodniku, kaj se je bilo zgodilo. Sodnik ga je okaral in vzel njegovo izpoved na zapisnik, obenem je obvestil čuvarje javnega reda in miru — pri nas jih imenujejo žandarme! — o dogodivščini! Ti so se podali na svoj posel in se vrnili z novico, da so našli odpejlanega arestanta v gozdu ubitega. Za nameček pa so privedli seboj osebe, o katerih so izrekli sumnjo, da so baje to tisti neznanjci, ki so napravili nepričakovano nočni obisk čuvarju zaporov. Strogi sodnik jih je zato pridržal pri sebi in uvedel preiskavo. Toda kmalo se je oglašil pri njem komandant čete za javni red in mir in je z zapovedujočim glasom, z orožjem ob boku, zahteval od strogega sodnika, da priprte osebnosti zopet izpusti na svobodo in neha o njih pisati akte. Sodnik je vedel, da je on v tem primeru legislativna oblast, komandant — pri nas takšim ljudem pravimo žandarmerijski poveljniki — pa le izvršilna moč. Sodnik ukaže, oni mora ubogati in izvršiti. Toda v tem primeru je bilo narobe: sodnik je moral vreči zakon pod mizo in — ubogati, če ne...

Tako se je zvršila ta „storja“. Časih delajo pravico sodniki, časih Bog, časih pa ljudje sami. To je že tako na svetu in — v redu?

Toda sedaj pride finale, ki je jedro te zgodbe.

Nekaj dni potem dobi strogi sodnik pismo velikega, lord — sodnika, v katerem se mu očita — nerodnosti. In pravi dalje: Zaradi nerodnosti, ki ste jih zagrešili v tem primeru, bom ukazal zoper Vas disciplinarno preiskavo, ki bo spoznala Vas krivim. Edino tako se morete rešiti neprijetnih posledic Vašega nerodnega postopanja, ako zaprosite v 24 urah za premestitev v Kačano, oddaljen in zapuščen gorski kraj, kamor pošiljamo razne uradnike za kazni.

Strogi sodnik je spregledal svojo krivdo! In je prosil za premestitev v Kačano! In je bil takoj premiščen! In je že tam! Z njim je šla njegova „neodvisnost sodnikov“! In plaka zunaj na polju v mrazu, dežju in snegu! In jo je komaj spoznati, tako se je posušila in skumrala!

(Natančna imena krajev in oseb hrani uredništvo „Avtonomista“.)

z nasiljem, toda to je tudi vse, kar sem in kar bom storil."

„Kako si predstavljate uresničitev teženj hrvatskega bloka?"

Ker so nas v Beogradu zavrnilo, smo se pričeli obračati na inozemstvo, da nam ono pripomore do naših pravic. Stopili bomo v zvezo z beograjsko vlado, da vzame v delegacijo za genovsko konferenco tudi zastopnike hrvatskega naroda. (To se je med tem že tudi zgodilo.) Če tega ne bo hotela storiti, bomo sami našli pota in sredstva, da se nas bo čulo na genovski konferenci, in ugodilo našim upravičenim zahtevam. Politične stranke ne smejo stati nad narodom in mu gospodariti, temveč morajo biti le organ naroda. In to je na vsem teritoriju mednarodno določenih jugoslovanskih mej samo hrvatska seljačka stranka, ki se popolnoma identificira z narodom in ki v svoji organizaciji danes tvori legislativno in upravno oblast hrvatske republike. Glavni steber našega naroda je kmetištvo, in če bo ta steber zadovoljen, potem bo republika zdrava in trdna.

„Kaj mislite o prihodnjih volitvah?"
Pokopale bodo sedanje vladne stranke. Zato jih ne bodo razpisale preje, kot bodo k temu prisiljene. Morda čakajo na revolucijo, da bi lahko nastopile z nasiljem, morda hočejo nastopiti z nasiljem tudi brez tega. V enem kot v drugem slučaju se varajo. Revolucije mi nočemo, čeprav nas nekateri srbijanski listi naravnost k temu hujškajo, ker vemo, da bi bila revolucija na Hrvatskem vladnim krogom samo zaželjeni povod za uporabo najhujšega nasilja. Nasilja brez tega povoda pa Evropa ne bo do-

pustila. To lahko danes mirno trdim, ker ker vem to pozitivno iz tujih diplomatskih krogov, kjer vlada o sedanjem režimu pri nas tako slabo mnenje, da se veruje vsem pritožbam proti njemu, pa naj že pridejo odkoderkoli. Ko bo vlada primorana razpisati volitve, bo pa še na slabšem, kot je danes, ker vsaki dan pomenja ojačenje naše pozicije. Začeli smo na Hrvatskem, sedaj se naše organizacije z neverjetno naglico širijo tudi po Vojvodini, Bački, Sremu, Bosni in Dalmaciji. Če pa bi se vladne stranke iz kakršnegakoli vzroka vseeno odločile v kratkem razpisati volitve, so pa zopet v mnogo slabšem položaju kot mi, ker mi imamo svojo volilno armado zbrano in pripravljeno, medtem ko so pristaši sedanjega režima zbegani, razkropljeni in neenotni, njihovi voditelji pa ne vedo, kaj da pravzaprav hočejo.

Ali mislite po volitvah oditi v beograjsko skupščino?

To je odvisno od tega, ali bodo beograjski krogi pripravljene skleniti z nami pošten sporazum za stvorenje nove ustave, pri kateri pa mora kot že rečeno priti do veljave iskren sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci ne pa morda zopet kako preglasovanje slabših narodov od strani močnejšega s pomočjo kupljenih glasov.

Kot politično noviteto, ki širši javnosti še ni znana, mi je gospod Radič povedal, da se bodo voditelji Hrvatskega bloka v najbližji bodočnosti sestali z vodilnimi politikami srbskih republikancev in zemljoradnikov, da pa ne upa na nikak pozitiven uspeh, ker da so srbski republikanci premalo socialni, zemljoradniki pa premalo republikanski.

Nekaj o upravi.

Ena najhujših grozot, kar jih je doživela l. 1914. Galicija, je bilo silno obešanje lakozvanih „rusofilov“. V Galiciji je bilo takoj v začetku vojne vse „rusofil“ (prijatelj Rusov in seveda sovražnik Avstrije in vsled tega „velizdajalec“), duhovniki, učitelji, zlasti pa kmetje, med temi večina njih analfabetov, ki niso nikdar čitali „prevratnih“ časopisov.

Zadnja okolnost je dala pametnim ljudem misliti in začeli so stvar ogledovati in študirati od bližje. In kaj so našli?

Videli so, da je rusinski kmet velik siromak. Zemlja ni bila njegova, ampak grofova. Kmetičku je ostalo od pridelka bore malo. Kar mu je pa ostalo, mu je pobral žid, ki je računal silne in navadno goljufive obresti. Proti krivici se pa kmetič ni mogel nikamor pritožiti, kajti tudi uradnik, bodisi upravni ali pa sodni, je bil odvisen od čifuta, ker so bili tudi uradniki judom dolžni ogromne svote. Ali je potem čudno, če je rekel kmet: „Naj pridejo v deželo bogovi ali pa vragovi, slabše nam ne more biti kot nam je!“ Zato so kmetje pozdravljali Ruse kot svoje „odrešenike“, pozdravljali bi bili pa tudi culukafre kot svoje „osvoboditelje“.

Zakaj pripovedujemo te stare zgodbe? Zato, ker nam kažejo, kakšne plovce rodi slaba uprava. Iz slabe uprave nastane v mišljenju mase ne le sovraštvo proti vladnem sistemu, ampak tudi sovraštvo proti državi kot taki! Ali vedo to naši oblastniki?

Poglejmo sedaj naše današnje upravno stanje v kraljevini SHS. Kaj vidimo n. pr. v Macedoniji in v Srbiji?

Tam doli so gospodovali Turki nekaj sto let. Turki so obdržali fevdalni sistem, ki so ga v teh krajih že našli in turški begi in paše so tam gospodovali nad kmeti ravnotako kot pri nas svoj čas grajščaki. Pred dobrimi sto leti pa so se začeli kmetje prebujati in se boriti za „krst častni i slobodu zlatnu“. Tako se je reklo na zunaj, v resnici pa so se borili srbski kmetje za neodvisnost svoje rodne grude in za svojo gospodarsko samostalnost. To je bilo jedro in bistvo srbskega boja proti turški vladavini. Ta boj je končal za srbske kmete zmagovito — na videz. V resnici pa srbski kmet še danes ni svoboden, ker je dobil namesto turških begov in paš še mnogo hujše gospodarje, namreč lastne izkoriščevalce in oderuhe s sedežem v — Beogradu! To stanje traje še danes.

Malo število belgrajskih rodov — nekaj jih je tudi v manjših mestih — je znalo dobiti v svoje roke vso politično oblast in moč. Svojo politično moč so

izrazili ti ljudje v zakonodaji, ki je dajala oderuhom in „zelenašem“ vse pravice za izmозgavanje kmeta. Proti tej moči neuki kmet ni mogel in ni znal nastopiti in udal se je v voljo božjo. Danes robuje srbski kmet belgrajski „porodici“ hujše kot je nekdanj roboval begom in pašem.

Glavni cilj vsega dejanja in nehanja na tem svetu je za belgrajsko „porodico“: kolikormogoče hitro obogateti. Kako in na kakšen način, to je vse eno — samo da pride do denarja, do mnogo denarja. V pohlepu za denarjem, v grabeljivosti in lakomnosti, tiči glavni vzrok slabe uprave v Srbiji in odtod izvira ona silna korupcija med srbskim uradništvom, ki se rekrutira večinoma iz „porodice“. Tu pa začenja stvar tako, kot smo jo opisali v Galiciji l. 1914. Kmet, ki si ne ve pomagati in nikjer ne najde pravice in varstva, pravi: „Naj vrag vzame vse skupaj!“ In če vprašaš danes Macedonca, kako je kaj zadovoljen, ti odgovori tudi srbski Macedonec: „Hujše nam je danes kot nam je bilo pod Turki!“ Ali se naj potem čudimo, če pravijo Macedonci o Srbiji: „Naj nosijo in odnesejo iz dežele vse, kar se da premakniti, samo da bi že enkrat šli?“

V tem tiči vzrok nezadovoljstva v Macedoniji in ne v „bolgarski propagandi“. Nočemo s tem reči, da bolgarske propagande ni; toda kaj pa naj stori ubogi srbski kmečki trpin v svojem obupu? Če doma ne najde pravice, jo išče pač zunaj! Kakor v Galiciji l. 1914.!

Kaj pa naj rečemo o deželah, kjer je bila pred „osvobojenjem“ dobra uprava? Kaj naj rečemo o Vojvodini?

Vojvodina je najbogatija dežela kraljevine SHS — bila. Danes to ni več, in sicer vsled zanikernosti in malomarnosti uprave in zaradi brezpravja, ki je tam zavladalo, tako da tudi Vojvodinec danes milo vzdihuje po — odrešeniku! Prav tako kot Macedonec ali pa gališki kmet l. 1914.!

En primer: V nekem mestu v Vojvodini so priredili bejgrajski umetniki razstavo svojih del. Ker je bila razstava „narodna“, je seveda morala imeti uspeh, razumete: morala ga je imeti. To je razumel tudi veliki župan. Da ta uspeh zagotovi je poklical k sebi župane svojih občin in jim rekel: „Gospodje! Tega in tega dne bo v tem in tem mestu (ime nam je znano, kakor tudi vsa druga) — razstava. Vi hoste prišli ta dan v mesto, peš in na konjih, z zastavami seveda. Na razstavi bodo slike. Vi — tu se je obrnil na prvega župana — boste kupili sliko gospoda slikarja N. za 40.000 dinarjev za svojo občinsko sobo. Vi boste

kupili sliko g. X. za vašo šolo.“ V tem tonu je šlo dalje. Župani so žalostno kimali z glavami, a odgovoriti si ni upal nihče niti besedice, ker so vedeli, kaj jih čaka v tem slučaju. Odšli so domov, in prišli na razstavo peš in na konjih, z zastavami seveda. Uspeh razstave je bil veličasten — vse slike so bile razprodane v par minutah za ogromne cene. Patriotični listi pa niso mogli nehati hvaliti in slaviti „narodne zavesti“ in navdušenja „rodoljubnih“ Vojvodincev ..

Za finančno samostojnost.

Glavni znak vsake neodvisnosti je pravica, da smem s svojim premoženjem samostojno razpolagati. Kdor ne sme ravnati s svojim premoženjem samostojno, ni polnopraven. Gospodar, kateremu določajo drugi njegove dohodke in izdatke, ni samostojen gospodar, ampak stoji bodisi vsled mladoletnosti pod je robovstvom ali pa vsled zapravlivosti ali slaboumnosti pod varuštvom in pod sekvestrom; on je samo pravni lastnik večjega ali manjšega premoženja, ni pa sam svoj, samostojen in polnopraven gospodar.

Kdor gospodari in pridobiva in plačuje, ima brezdvomno tudi pravico kontrole, t. j. pravico vedeti, kaj se z njegovim denarjem godi in kam denar gre. Nekdaj je bilo to drugače. V starih časih, ko je odločevala v vsem javnem življenju samo kraljeva oz. vladarjeva volja, so imeli „podaniki“ pač dolžnost plačevanja, niso pa imeli nikake pravice zahtevati vpogleda v vladarjeve račune. Vladar je davčni denar lahko zapravil in potrošil tudi za svoje osebne name-ne, če je hotel, ne da bi se bil moral zaradi tega kje zagovarjati. Danes se je pa stvar korenito izpremenila.

Danes nimamo več „podanikov“, ampak svobodne državljane. Mi vsi, ki smo, se čutimo kot svobodni državljani, plačujemo za vzdrževanje državnih in sploh javnih naprav davke. Z davki razpolaga vlada, toda ne po lastni volji, ampak šele z odobrenjem ljudskega zastopa, parlamenta. Brez dovoljenja ljudskih zastopnikov ne sme vlada potrositi niti vinarja, in kar potrosi, sme potrositi samo za one stvari, ki jih je dovolil parlament. Parlament ima pravico kontrole nad gospodarstvom z davki, vlada pa ima dolžnost, polagati parlamentu točne, vestne in resnične račune.

To pravilo velja za vse javne ustanove: za občino ravnotako kot za državo. Župan ne sme izdati niti enega krajcarja občinskega premoženja brez dovoljenja „parlamenta“. Župan kakor tudi vlada pa morata polagati ljudskim zastopnikom pravilne račune ob pravem času.

To pravilo velja za vse moderne, demokratične države. Pri nas pa ne velja, čeprav trdimo, da smo „demokratična“ država.

V naši državi se davek plačuje silno neenakomerno. Mi vemo danes iz ust samega finančnega ministra, da v Srbiji nekaterih davkov sploh ne plačujejo, ki jih pa Hrvati in Slovenci itd. plačujejo. Druge davke plačujejo zopet v znatno nižji izmeri. Dalje vemo, da se za razne javne naprave v Srbiji izda iz državne blagajne mnogo več kakor bi na te kraje odpadlo z ozirom na njihovo sedanjo davčno moč. Koliko pa se izda, tega ne vemo; vsaj so v parlamentu utrdili vladni poslanci, da je proračun finančnega ministra večinoma „lažan i fiktivan“;

Belgrajski centralisti in avtonomija.

Belgrajskim centralistom leži zahteva po avtonomiji v želodcu kakor kamen in ni ga obrekovanja, ni ga natolcevanja, ni ga zločina nad narodom in nad državo, ki ga ne bi bili že sto- in stokrat podtaknili avtonomistom.

Glavni „pobjalec avtonomističnega zmaja“ — mesto „klerikalnega“ — je seveda od g. Pribičevića vzdrževani „Beogradski Dnevnik“, v katerem odklada znani g. Cicvarič svojo modrost. Ker pa ta gostobesedni gospod včasih še kaj več pove, kakor je za njegove delodajalce koristno, naj navedemo par stavkov iz uvodnega članka tega lista z dne 24. februarja t. l. Tam pravi med drugim:

„Nedavno sem priobčil nekaj absolutno točnih podatkov, iz katerih je razvidno, da Bolgari na Macedonijo ne

Ali naj nadaljujemo z naštevanjem upravnih pogrešk in pregreh na Hrvaškem? Ali se naj obrnemo v Bosno? Čemu? Kamor se obrnemo, sama gnoloba in trohnoba — kakor l. 1914. v Galiciji!

Ali vedo naši državniki, kaj je pomenila Galicija za Avstrijo? Izgleda, da ne!

Mi pa, ki se tega zavedamo, pravimo: „Proč s tako upravo, sem z avtonomijo!“

to se pravi z drugimi besedami: številke državnega proračuna so lažnjive in navidezne.

Iz gospodarstva z državnim denarjem je razvidno, da ravnajo zlasti z nami Slovenci tako, kakor ravnajo n. pr. Angleži s podjarmljenimi deželami in s kolonijami, ki imajo pač dolžnost silnega plačevanja, nimajo pa pravice vedeti, kam in v kake namene se od njih vplačani denar obrača!

Tako stanje pa je svobodnega naroda nevredno in nedostojno.

Nam sicer zatrjujejo vladni gospodje v enomer, da smo „osvobojeni“. Toda kakšna „svoboda“ je to, če ne morem in ne smem gospodariti s svojim premoženjem po svoji prosti volji? Reklj nam bodo sicer, da tudi Slovenci v centralnem parlamentu lahko soddločujemo o državnem gospodarstvu in v teoriji je mogoče nekaj na tem; toda v praksi — in ta je odločilna — odločujejo v Beogradu mimo nas in preko nas, čeprav razmeroma plačamo največ davka, mnogo več, kakor pa znašajo potrebe za Slovenijo.

Tega poniževalnega stanja mora biti enkrat konec. Konca pa ne bo prej, dokler si ne bomo priborili popolne finančne samostojnosti.

Mi v Sloveniji imamo izboren finančni aparat, ki smo ga prevzeli od bivše avstrijske uprave. Imamo tudi — žalibog — le predober davčni aparat. Imamo dalje natančno določeno število uradništva vseh strok, za katero velja do skrajnih podrobnosti točno izdelana službena pragmatika, tako da lahko izračunamo stroške za uradništvo do vinarja. Imamo torej vse predpogoje, da lahko napravimo za Slovenijo točen in jasen proračun tako glede dohodkov kakor tudi stroškov za javno upravo, in smo vsled tega v položaju da lahko natančno nadzorujemo svoje gospodarstvo.

Vseh zgoraj navedenih predpogojev za vpostavo točnega proračuna pa državna oblast nima in zato tudi mi ne vemo, kam gre prebitek našega gospodarstva.

To pa moramo vedeti in hočemo vedeti. To hočemo vedeti zato, ker smo svobodni narod in ker se ne damo izkoriščati niti od tujca niti od brata. Mi zahtevamo jasne in čiste račune. Nočemo reči s tem, da davka ne maramo plačati. Mi vsi smo že toliko jasne glave, da vemo, da davek mora biti, smo pa tudi toliko bistri, da hočemo vedeti, kam denar gre! Tega pa ne bomo zvedeli prej, dokler si ne bomo priborili finančne samostojnosti v tej ali oni obliki.

Plačevali in molčali kakor srednjeveški „podaniki“ ali kot moderni „premaganci“ ali „kolonisti“ pa ne bomo več. Kdor hoče imeti naš denar, bo moral povedati, zakaj ga rabi.

le mislijo, ampak da so se začeli pripravljati na zelo živahno delovanje v zvezi z Arnavti, Lahji, s hrvatskimi avtonomisti in separatisti.

Zlasti avtonomisti in separatisti so glavna nada Bolgarov. Revolucija v Macedoniji bi mogla izbruhniti šele na znamenje iz Hrvatske, v trenotku, kadar bi Radičević smatrali, da je prišel čas za odcepljenje Hrvatske od države.

Zato je g. Stambolijski, bolgarski predsednik, svetoval Macedoncem, naj vodijo svojo politiko z geslom: Avtonomija za Macedonijo! Tako bi lahko sodelovali s Hrvati, ki zahtevajo avtonomno Hrvatsko! Posledica hrvatske avtonomije bi bila seveda tudi avtonomija za Bosno in avtonomija za Dalmacijo. (Seveda tudi avtonomija za Slovenijo! op. ured.)

Nato slika g. Cicvarič v živih barvah strašne posledice avtonomije za državo. Razpad države je še danes najmanjša nevarnost, ki državi preti.

Mi pa povemo belgrajskim centralistom nekaj drugega: Vi se ne bojite razpada države, ampak bojite se dela! V centralistično urejeni državi lahko brskate po tujih žepih in izmoggavate Macedonce, Vojvodince, Hrvate in Slovence do kosti, v avtonomistično ali federalistično urejeni državi pa to ne bo

več mogoče, ker bo vsak sam gospodar svojega denarja.

To je, kar belgrajske centraliste peče in boli, ker potem bodo morali gospodje tudi sami začeti delati in skrbeti za sebe, in se ne bodo mogli več rediti na — tuje stroške. „Država“ ima za belgrajske centraliste le tako dolgo pomen, dokler jo lahko molžejo in lenobo pasejo. Tako državo pa, v kateri bi morali tudi sami delati, naj pa vzame vrag!

To je resnica, vse drugo je hinavsko zavijanje.

Muslimani o „amputaciji“.

Mi smo že parkrat omenili grožnjo, ki so jo izrekli v Beogradu proti Hrvatim, da bi namreč bilo najbolje, če se Hrvatska od države „odcepi“ („amputira“). O možnosti in vrednosti take „odcepitev“ so izpregovorili sedaj tudi muslimani, katerih glas je važen in odločilen zlasti v Bosni. Izrekli pa sta se o tem vprašanju obe muslimanski skupini, namreč ona, ki podpira današnjo vladno in pa muslimanski avtonomisti.

Glasilu muslimanskih avtonomistov v Bosni je „Nova Pravda“. Ta piše: „Kadar govore gospodje v Beogradu o amputaciji, se pokažejo ravno take zagrizence kot so nekdanji Madžari. V Beogradu mislijo bržkone, da obstoji in velja hrvatsko vprašanje samo za 3 ali 4 hrvatske županije in pravijo: Odrežimo te, vse ostalo pa bo pripadlo potem nam. Toda gospodje v Beogradu se varajo. Pri „hrvatskem vprašanju“ ne gre le za ožjo Hrvatsko, ampak tudi za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo in za hrvatske kraje v Vojvodini. Oni v Beogradu naj si kar lepo izbljejo iz glave misel, da so Bosna in Hercegovina srb-

ske dežele. Tako so pač pred desetimi leti gospodje v Beogradu goljufali same sebe; kdor pa pride v Bosno danes, je razočaran, ker vidi, da Bosna in Hercegovina niso srbske, kakor so to trdili srbski „zanešenjaci“.

Glasilu vladnih muslimanov „Pravda“ pa piše: „Hrvatje iz Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Slavonije itd. niso bili nikdar popolnoma odrezani od Hrvatske in tega tudi v bodočnosti ne bodo dopustili. Ali si moremo misliti Veliko Srbijo, v kateri bi živelo 2 milijona Hrvatov in Malo Hrvatsko, v kateri bi tudi ostalo precej Srbov? Dalje: V kako razmerje napram Veliki Srbiji bi prišla Slovenija? Kako mislijo s hrvatsko Dalmacijo in z Bosno in Hercegovino, ki nista srbski?“

Teh odločnih izjav muslimanov tudi v Beogradu ne bodo mogli prezreti. Tudi oni vročekrvneži ne, ki vedno govore o srbskih zmagah in ki so še danes prepričani, da je meč in nasilje vse, razum in pamet pa nič.

Dnevne vesti.

„Razgovor dveh lojalnih državljani.“ Iz belgrajskega lista „Republika“ objavljamo dobesedno sledeči razgovor. — A: „Kolikor se spominjam, vlada ni dovolila nikakega kredita iz državne blagajne, ko se je ženil kralj Aleksander z Drago.“ — B: „Nije.“ — A: „Ti si starejši človek in se spominjaš, če se je zgodilo kaj podobnega takrat, ko se je ženil knez Milan z Natalijo?“ — B: „Nije. Oni so se ženili na svoje stroške.“ — A: „Toda sedaj?“ — B: „Sedaj je vlada, kaor poročajo listi, dovolila 1 milijon dinarjev iz državne blagajne za sprejem tujih gostov.“ — A: „Koliko od tega denarja bodo pojedli tuji gostje in koliko naši?“ — B: „Tega ti ne bo mogel povedati niti tisti, ki bo račune izplačal, kaj šele jaz! Toda nehaj s takimi razgovori! Utegnil bi naju kdo slišati, in ta bi mislil, da smo protidinastični in republikanci. Jaz sem trgovec, ti bi pa rad napravil dobro kariero in veš, kako je sitno, če človeka zapletajo v take stvari.“ — A: „Ti imaš popolnoma prav. Jaz sem malo mislil, veš, tako... Nič drugega, Bog varuj!... Pa če vem o plači v frankih, pa to, pa ono, eh, Bog zna, šta još može doči sutra... Ali ne bi moglo biti vse to nekoliko cenejše?“ — V opazki pod to notico pa čitamo: „Zaradi te beleške je belgrajska policija dotično številko „Republike“ zaplenila, toda sodišče je zaplembo razveljavilo.“

Dvojna mera. Čitali smo te dni v „Slov. Narodu“ in „Jutru“, s kakšno previdnostjo so prepeljali bolnega go-

spoda ministra dr. Gregorja Žerjava iz Ljubljane v Dubrovnik: s posebnim salonskim vozom, dobro zakurjenim in z vsem komfortom opremljenim. In zdravnik ga je spremljal. Vse to je prav in v redu, in nimamo nič zoper to; ampak srce se nam krči od žalosti, če se spomnimo, kako so to zimo naše rekrute prepeljavali v nezakurjenih vagonih, tako da jih je na poti več zmrznilo in zgubilo mlado življenje. In vendar so tudi oni hoteli služiti državi! Ta dvojna mera — v demokratični državi! Ali se to pravi: da smo vsi ljudje bratje, in da imamo vsi v sebi človeško dostojanstvo?! Ne, država je delala z našimi mladenci slabše kot z živaljo. In naši demokratski ter samostojni ministri so k temu — molčali. To početje vpije do neba...

Zanimiva brzojavka. Kakor izvemo iz povsem zanesljivega vira, je poslalo „Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo“ kr. namestniku za Hrvatsko Demetroviču sledečo brzojavko: „Vaš odločni nastop za izboljšanje uradniškega položaja, vzbujajo v naših raztuženih srcih iskreno hvaležnost in prisrčno priznanje.“

Proroški slabici! Vodja slov. demokratske stranke, g. minister na razpoloženju dr. Kukovec, je že v naprej vedel, da se bo dobila večina poslancev za delitev Slovenije. Tudi Pašič je na Vidov dan lanskega leta rekel, da dobi pri odglasovanju za ustavo večino, četudi bi se mu v zadnjem trenutku ne posre-

čila v političnem pogledu koruptna kupčija s turškimi begi iz Južne Srbije. Saj so stali zadaj v rezervi... — še nekateri. G. dr. Kukovec je vedel natanko, kako bodo poslanci glasovali, zato se je že pred glasovanjem preselil iz Celja v Maribor in je vzel s seboj tudi svojega lajžurnalista. Tam bodo kuhali novo „oblast“ in novega „velikega župana“ v Mariboru. Po naših informacijah bo to — g. dr. Kukovec ali pa znani „jugosloven“ dr. France Ilešič! Iz ljudstva brijejo norce. Kako dolgo jim bo še mogoče sedeti na — bajonetih srbskih?

Davčni vijak še vedno prav krepko deluje in število uprav gorostasnih služajev brezumnega obdavčevanja se množi od dne do dne. Tako so n. pr. nekemu trgovskemu potniku, g. A. F.—u, tu, naložili za leto 1919. celih 124 tisoč kron davka, za l. 1920. pa 32 tisoč!! Ker poznamo gospoda in njegove razmere se čudom vprašujemo, kakšen ženij je mogel davčni oblasti gospoda F. označiti kot milijonarja. Pride pa še ena. Če hoče g. F. plačati, bo moral najprej zaslužiti, ker sedaj denarja nima — od kod pa? Zaslužiti pa more le s potovanjem Potovati pa ne more, ker ne dobi potnega dovoljenja, dokler ni plačal. Tako dela naša pametna uprava in oblasti se potem čudijo, če ljudje preklinjajo vladno in državo in cel svet.

Novo bobno se naročili na Češkem, ker dosedanje število ne zadostuje za ogromno število rubežni, ki so napovedane v Sloveniji. Kakor čujemo, bodo bobni državo veljali mnogo več kakor bodo licitacije nesle. Tamborji se že vezbajo.

Kakšno je razpoloženje med ljudmi? Slabo, skrajno slabo. Jeza in nezadovoljstvo nad vsem rasteta od dne do dne, ker ljudje ne morejo več živeti. Izraz obupa je seveda pijančevanje. Če imaš 100 ali 200 kron v žepu — kaj ž njimi? Za obleko ni dovolj, za obutev tudi ne, hraniti danes, ko je denar vsak dan manj vreden, je naravnost bedasto — torej kaj? Dokler je obstajala še mala lotrija, so hodili ljudje vsak teden vsaj nekaj „trošta“ kupiti. Danes pa lotrije ni več, torej ostane le še — oštarija. In če tam rečeš komu „prevraten element“, ti odgovori cel zbor: „Prav ima!“ — Če naneš koga s „separatizmom“, ti zagrmi na ušesa: „Prav ima!“ — Komur pa napraviš poklon in mu rečeš „državotvorec“ ali pa „demokrat“, tega vržejo ljudje ven. Tako se časi izpreminjajo in ljudsko razpoloženje ž njimi vred. In kdo je to slabo razpoloženje povzročil? Ne tisti, ki to ugotavljajo in povedo resnico, kakršna je, ampak tisti, ki sede — zgoraj in ne vidijo in ne slišijo odmeva, ki prihaja iz ljudske duše nad njihovimi dejanji!

„Lüksus“. Če hodiš po mestnih ulicah in ogleduješ razložbe, vidiš na mnogih predmetih napisane cene, na mnogih pa listek z napisom: luksus. To pomeni, da ima dotični predmet tako visoko ceno, da se trgovec boji ceno javno povedati, da ne bi izzval kakšnih kravalov, kakor se je dogodilo na Dunaju. Res je, da bi cena od sto ali še več tisoč kron za lep kožuh jako neprijetno delovala na razpoloženje onih, ki imajo komaj še za kruh, toda to bi lahko preprečila davčna oblast, da pride tako dragoceno blago sploh na prodaj. Zakaj davčni vijak ne pritisne teh ljudi, ki še lahko kupujejo „lüksus“?! So ljudje, ki „zaslužijo“ na leto nad milijon kron čistega dobička, tudi več milijonov — za-

kaj tem gospodom ne pobero 95 odstotkov? Kdor „zasluži“ milijon na leto, naj plača 900 tisoč davka in bo še vedno sit s 100 tisoč kronami v žepu; ni pa prav obdavčevati brivcev s svotami, ki presegajo število kocin, kar jih je brivec porezal.

Varujte se „Jugoslovanov.“ Pred par dnevi se je mudil v Ljubljani odličan zastopnik češke industrije — ime je v uredništvu na razpolago — in pripovedoval je razne zanimive stvari, kaj je tu in tam videl po svetu. Tako je povedal med drugim, kaj je videl v Londonu in v Egiptu. Kot bogat gospod ima mnogo posla v bankah in menjalnicah in na takih krajih je videl v Londonu in v Egiptu na stenah obešene tablice z napisom: Varujte se „Jugoslovanov“! „Jugoslovani so bržkone naši dinarji, pred katerih nakupom svare angleški bankirji in menjači svoje ljudi... Tak je naš kredit v inostranstvu. Bog ve, če je že kakšen naš diplomatski zastopnik v teh krajih videl tako tablico in o tem poročal svoji vladi? Mislimo, da ne!

Nekdaj in sedaj. Slovenci smo bili od nekdanj nesložni in razdvojeni. Jako starega datuma je naš razdor na „liberalce“ in „klerikalce“. Ta razdor je dunajska vlada silno rada gledala, ker je toliko lažje pošiljala k nam svoje Švabe, kolikor bolj smo se ravsali med seboj. Danes je ravno tako. Danes zopet v Beogradu silno zadovoljno gledajo boj na „klerikalnega zmaja“ in kolikor bolj se tepemo med seboj, bolj navijajo davčni vijak in mozgajo „liberalce“ in „klerikalce“. Kdaj se bodo ljudje spametovali in se zavedli resnice, da je Slovincem najprej potreben lasten dom in neodvisno gospodarstvo in vse drugo nam bo navrženo? Če že ne moremo imeti lastne državne hiše, nam je potrebno vsaj lastno stanovanje, do katerega imamo samo mi ključ v svojih rokah! Do te resnice se še nismo dokopali! Kar bomo potem počeli v svojem lastnem stanovanju: ali se pojdemo „liberalce“ in „klerikalce“, ali „mance“ ali pa „konje“ — to je druga stvar. Ampak najprej lasten dom! Dokler tega ni, nismo ne narod, ne gospodje, ampak — hlapci.

„Narodno edinstvo“. Belgrajski list „Republika“ piše o „narodnem edinstvu“ sledeče: Mi, t. j. Srbi, Hrvati in Slovenci, smo trobili za časa svetovne vojne po celem svetu, da smo en narod, ki želi in hoče, da se odcepi od Avstrije in da stvori svojo svobodno in neodvisno državo. To se nam je tudi posrečilo. Ko pa smo to dosegli, se je pokazalo, da nismo en narod, ampak da smo trije, ker niti Hrvati nočejo biti Srbi ali Slovenci, niti nočejo biti Srbi Hrvatje ali Slovenci niti se nočejo Slovenci pohrvati ali posrbiti. Nikakor pa noče nihče izmed njih postati „Jugoslovan“. Zakaj to? Zato, ker se narodnost ne rodi s človekom, ampak šele po njegovem rojstvu z izobrazbo. Nedvomno je, da morajo ljudje, ki pravijo, da so en narod, to tudi čutiti. Med Srbi, Hrvati in Slovenci pa tega občutka ni. Zato je nesmisel trditi, da smo en narod, če to nismo po svojem čutenju. Da se med maso uživi čut edinstvenosti, je treba, da ta masa dolgo živi v državni skupnosti. Srbi in Hrvati in Slovenci niso živeli v taki skupnosti. Kdor pa misli, da more to vprašanje rešiti z ukazi, zakoni ali z ustavo, se „ljuto vara“ in več škoduje kot koristi. — Republika“ izhaja v Beogradu, je srbski list in se tiska v cirilici.

Izdajatelj: ALBIN PREPELUH. — Odgovorni urednik: JOŽE PETRIČ. — Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Unionska klet toči iz zaloge Gospodarske zveze od sedaj naprej prvovrstno dolensko črnino in belo vino, štajerska vina, ter črn burgundec in rizling iz vlastelinstva škofije v Djakovem in najboljša dalmatinska vina!

Teodor Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8.
se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

kleparskih in vodovodnih instalacijskih del kakor tudi za pokrivanje streh.

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

Proda se
večja množina starega časopisnega papirja.

Povprašati v tiskarni J. Blasnika nasl. d. d., Ljubljana, Breg št. 12.

? Ali ste se že naročili na ?
revijo „Novi Zapiski“ ?

MANUFAKTURNI ODDELEK

GOSPODARSKE ZVEZE LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 29

(na dvorišču)

Velika zaloga sukna za moške in ženske obleke, najlepša izbira vsakovrstnega spodnjega perila za moške, ženske in otroke in velika zaloga usnja, čevljev na drobno in debelo.

„TEXTILIA“

trgovska in industrijska d. d., LJUBLJANA, Krekov trg št. 10.

Delniški kapital K 12.000.000.

Največja zaloga češke in angl. manufakture.

Telefon 177. Centrala: LJUBLJANA. Brzojavke: „Textilia“

Samo na debelo! Samo na debelo!

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici v Ljubljani

poleg nunske cerkve registr. zadruga z omejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. :: Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštno ček. urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejeme, proti poroštvo itd.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

Vplačana deln. glavica K 30.000.000.—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567.
Ček. račun št. 12 205

LJUBLJANA, Krekov trg 10, nasproti „Mestnega doma“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Ima posebni ameriški oddelek in prvovrstne zveze z inozemskimi bankami.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje zaloge manufakture

Izključno češki izdelki!

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispela je tudi izbrana zaloga damskega blaga od znane brnske tvrdke **Stlassny & Schlesinger**. Glavno skladišče v »Kresiji«, I. nadstr. Poseben vhod iz Lingarjeve ulice št. 1. Detajlna prodajalna v Stritarjevi ulici šte. 5. — Podružnica v Somboru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/I.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Kapital in rezerve skupno z afilacijami čez K 50.000.000.

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Solit, Šibenik. Ekspozitura: Bled. — Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razrešne loterije.

Kapital: K 20.000.000

Slov. eskomptna banka

Rezerve obrog K 6.500.000

Podružnice: Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Telefoni št. 146, 458

Brzojavke: ESKOMPTNA.